

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:		Felíró szerkesztő:	Főmunkatárs:	Magánhirdetések legutánjában.
Égész évre	4 frt	Fehér János.	Révész Lajos.	Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezentúl minden megkezdett száz szöggel 50 krali több.
Fél évre	2 »	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		Lapunk számára hirdetések elfogadást nem vállalunk, ügynökség és a Magyar Nyomda hirdetői irodája Budapest, Grauvogelova 1. szám.
Negyed évre	1 »	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatatra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		

A magyarnép és a gazdálkodás.

Ezer évet élt hazánk földművelő népe és valahogy csak birt megállni a maga lábán. Jólétben és szükölködésben, számtalan viszonytárgyok keresztül folytatta gazdálkodását, őseitől öröklött mód szerint, keveset törődve a gazdálkodás elméletével. Sőt, valljuk be őszintén, a jó emberek inkább még előítélettel viselkedtek minden újítás ellen, mindazzal szemben, a mi ellenkezett megszokott hagyományokkal. Megéltünk mi anélkül a mai napig, meg fogunk mi anélkül élni ezentúl is.

Pedig ez nagy tévedés. Igaz, hogy megélt eddig a mi földművelő népünk, ezer éven keresztül. Sőt nagyrésze néhány századdal tovább is, amennyiben még a magyarok bejövetele előtt is itt lanyázott ezen a földön. Megélték valahogy tűrhető viszonyok közt, bár nincs bebizonyítva, hogy nem élhettek volna talán jobb módban, a vagyonosság, az általános jólét magasabb fokán. Hogy valamivel több szalonnát rakhattak volna kenyérükre, hogy az a bizonyos csirke, mit IV. Henrik király minden parasztnak ohajtott vasárnapra, gyakrabban került volna a bográcsba.

De ma a viszonyok alaposan megváltoztak. Hazánk földje, az a kövér zsircsopp, mely a monda szerint a mennyországból pottyant ide: hazánk földje nem lett termékenyebb; de lejjebb szállt a búza ára. A viláfgörögalm megváltozásával, nőttével, többé nem a mi gabonánk az, mely döntő szerepet játszik nyugati szomszédaink piacán. Azok az idők, mikor a német sógor boldognak érezte magát, ha megvehette a magyar lisztet: fájdalom, megszűntek. Óriási vámmal sújlik mindenütt termékeinket, és gyakran legyőz az adóz verseny, melyet ki kell állnunk, a hatalmasan fejlődő Oroszország, a népes India, a szűz Amerika és Ausztrália őstermelésével.

A földművelő, míg szorgalmának kevesebb hasznát látja: igényei épen ellenkezőleg nagyobbak lettek. Nem él többé oly puritán egyszerűségben, mint hajdan; ő is ki akarja szerény részét az általános fényűzésben. S bár kive-

hetné minél nagyobb mértékben, daróc helyett, selyemben járhatna s kenyér helyett lágy kalácsot ehetne! De hogy a megélhetés nehéz problémáját sikeresen megoldhassa, fokozottabb igényeit kielégíthesse: gazdálkodását egészségesebb, a kor vívmányainak megfelelőbb alapokra kell fektetnie. A termő rög művelésére ma nem elegendő többé két keze munkája; fáradságra kell elméjét is, hogy az általános versengésben megállja helyét. Nem szabad mindig csak a szokott utakon haladnia, hanem újabb és újabb ösvényeket kell felkutatnia, melyek az elszegényedés sivatagjának elkerülésével a jólét birodalmába vezetnek.

Magyarország az újabb idők földművelő országa volt, melynek ipara úgyszólván alig létezett. Meg kellett teremteni, s valljuk meg, hogy ez eléggé sikerült. És pedig nagyrészt sikerült az állam által szervezett iparszakoktatás révén, mely iparszakoktatásnak jelességéről az ezredéves kiállításunkat látogató külföldiek csak a bámulat hangján tudnak szólni. Különösen a németek, kiknek ipara a művelődésnek oly magas fokán áll, irigységgel konstatalják, hogy ipari szakoktatásunk az övéket túlhaladja, sőt úgyszólván ideális.

A földnek művelése azonban nálunk az úgynevezett »par excellence földművelő« országban, még sok kívánni valót hagy fenn. Nem mintha Magyarhonban nem lálatatnának szintén mintagazdaságok, melyek a szakferfiak őszinte bámulatát kihívják. Ő igen, a nagy uradalmak az ezredéves kiállításban hivalkodnak; milyen kiünönd érték intéző tisztjeik az intenzív gazdálkodást. Főhercegek és előkelő urak saját pavillonjaikban vagy a mezőgazdasági csarnokban, az erdőszeti, a halászlati pavillonokban, nem egy vívmányt mutatnak be, nem egy jó példát szolgáltatnak mely széles körökben utánzást érdemel.

De a kisebb gazda még mindig messze mögötte áll az osztrák, a német, a francia parasztnak, ki sokkaltá kisebb területen, haladatlanabb talajon jóval nagyobb eredményeket tud elérni, mint a mi földművelő népünk. Eléri pedig azáltal, mert gazdálkodásában

nemcsak a hagyományos praxisra van utalva, de birtokában van a helyes elméletnek is, mely őt a rendelkezésére álló jövedelem-források célszerű kiaknázására képesíti. Levetteke előítéleteit és számolni tud a korviszonyaival.

A mit az állam az ipar érdekében tett, nem szabad elmulasztani a földművelők javára sem. Hisz ők képezik eddig a lakosságnak nemcsak zömét, hanem az állam életfenntartó erejét is.

Emelni kell tehát minden áldozattal népünk gazdasági nevelését szakoktatás útján. És pedig nemcsak az iskolában az ifjaknál, hanem a felnőtteknél is, tanfolyamok és előadások rendezésével. A szegény földművelőnek munkátlanság kemény harcot kell vívnia a modern gazdasági élet kalózaival; ha már nincsen mód ezeknek a szabadság veszélyeztetése nélkül való kiirtására, lássuk el a gazdaembert minden anyagi és szellemi fegyverrel, hogy ezen harcban az ő részén maradjon a győzelem. A ki nemzetünk művelődését és nagyságát szívén hordja: a kormány, a társadalom, mindenki járuljon tehát saját erejével népünk gazdasági nevelésének emeléséhez. Nem mondjuk, hogy ez irányban, még nem történt volna semmi. De a mi eddig történt: a cél elérésére nem elegendő. Sem az állam, sem a társadalom nem fogták fel ez irányban kötelességüket avval az áldozatkészséggel, melyet a pusztuló gazdasági helyzetnek komolysága érdemel.

Igaz, hogy az állam ereje sokfelől van igénybe véve. De mind amelyet megfontolandó, hogy a tőke, melyet népünk gazdasági nevelésének emelésére fordít, produktív befektetés, mely a gazdalközönség vagyonosodása által elérhető, nagyobb forgalom és nagyobb átalakítóképesség által kamatosító visszaterülné. A társadalom pedig egyesületek alapításával, iskolák támogatásával, a felnőttek oktatásával szintén sokat tehetne az állam feladatának könnyítésére. S bizony elhíhetjük, hogy a gazdasági egyletek működése áldásosabbnak mutatkozik, mint a pártkörökben elszavalt kortesbeszédnek. Mert utóvégre népünknek nem hangzatos politikai frázisokra, hanem kenyérre van szüksége.

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRGYJA.

Béni bácsi és a szerzője.

— Intimitások a Vigszínház új bohózatáról. —

A budapesti lapok színházi rovatában nagyon gyakran olvások ilyeneket:

»A párisi Figaró írja, hogy Victorien Sardou új darabon dolgozik a Theatre Français számára. A szenzációs drámák francia nagymestere ezúttal az ókorból merítette tárgyát, de erősen titkolja, hogy melyik lapját ütötte fe az ó-kori történelemnek. A darab címe is mély titok mégé.

Vagy:

»A szenális Bisson mint párisi lapokban olvassuk, a mult heten fejezte be »Egy tucait házasságtörés« című új bohózatát. A rendkívül mulatságos darabban tizenkét férj szerepel, a ki egytől-egyig szarvakat kap. A darab, mely a jövő évadban fog az Ambinque-ben színe kerülni, tele van a legkacagatóbb helyzetekkel.

Vagy:

»Coppée, a hírneves francia költő két hét óta azzal a gondolatlaltal foglalkozik, hogy új darabot írjon. Targya még nincs, de a párisi Temps, jól értesült forrásból arról értesül, hogy a hírneves szerző, a Bretagne-ból készült utazni, hogy ott tárgyat keressen magának.

A darab különben öt felvonásos lírai színmű lesz és csengő jambusokban lesz írva.

Még tovább is folytathatnám ezeket a nagyon tanulságos szemelvényeket a francia szerzőkről és megírandó darabjaikról, de beérem a már leírottakkal és csak a tanulságok akarom levonni belőlük. A tanulság pedig a következő: A budapesti lapok színházi rovatának vezetői a legnagyobb lelkiismeretességgel böngészik át napról-napra a francia lapokat, s valóságos vétekné tartanak, ha nem tájékoztatnának bennünket a legapróbb részletek felől, hogy a francia színpad szerzői mit írtak, mit írnak, vagy mit fognak írni?

És a hazai szerzők? Ezek várhatnak míg darabjaik színpadra kerülnek s ha színpadra kerültek, akkor aztán a legtöbb esetben, alaposan lecséplik őket!

Ez a különbség nálunk a francia és a hazai szerző közt.

Észem ágában nincs állítani, hogy Herceg Ferenc külömb dramafőr Sardounal, s hogy Berzic Árpád jobban meg tud kagatni bennünket a színházban Bissonnal. Sőt ellenkezőleg! Magam is azt tartom, hogy A dolovai nábob leánya ügyefogyott kisbalkis a Szókimondó asszonyosság-hoz képest s a Csajj meg édes-lnek egyetlen jelenetben aligha nem több kagatató van, mint Berzic Árpád összegyűjtött vígjátékában,— de ez semmit sem változtat a fentebbi igazságon.

A hazai színpadi szerző valóságos mostoha gyermeke a sajtónak s nem igen áldoz rá több nyomda-

festéket, mint a mennyit egy premierre-kritika elfogyaszt, ellenben az idegen szerzők legapróbb dolgai felől a legalaposabban tájékoztatja a hazai közönséget, egészen addig a részletig, hogy pl. Mascagni milyen nyakkendő visel, mikor komponál.

Ezekben a sorokban meg akarok próbálni ezen a téren egy kis újítást. Nem fogok ugyan elmenni a nyakkendő színének részleteig, de beszélni fogok önknek egyet-mást Béni bácsi-ról és a szerzőjéről.

Utóvégre ha az idegen színpadi szerzőkről annyit mindent megíruk, egy hazai szerző is csak megérdemel talán egy rövidke tárcát. S már csak azért is megírni, mert hátha ezen a téren követőm akad s ezentúl valamivel több figyelemmel leszünk az iránt, a minőségesebb tárcákkal valamivel a külföldinél, de — miénk!

Talán méltóztatnak tudni, hogy Béni bácsi a Vigszínház legelső eredeti ujdonsága, a mely a napokban került benutatóra a fővárosnak ebben a legszebb színházában, s hogy szerzője Beöthy Laszlo.

Mint hogy a hazai szerzőnek, mint fentebb már megmondtam, feltétlenül kijár a sajtó részéről egy premierre-kritika s minthogy felteszem önökör, hogy elolvassák a lapok premierre kritikáit, nem szándékozom Béni bácsit kritikailag felboncolni s beérem azzal az egyszerű megjegyzéssel, hogy a »Szíporca család becsületének az őre«, az eddigi négy előadása után tantségekben nagyon szépen hajtott ifjú szerzőjének, a mi kritikai nyelven annyit jelent, hogy a darab tele házakat csinál

A bécsi fejedelemtalálkozás.

Néhány nap előtt érkezett az orosz cár fia...

Találkozása volt ez két hatalmas fejedelemnek...

Egy fia, kit megtanított végtelen sok tudományra...

De van e két férfi közt még egy ellentét. Az egyik harcba küldheti a világ legnagyobb hadseregét...

Vajjon mi rejlik ebben a találkozásban, Ferenc József apostoli királyunk és az orosz cár között?

Azt mondják, hogy nagyon humánus ember a cár; bizonyítja is azt sokféle jelenség.

Tele házakat pedig csak az a darab csinál, a mely a közönségnek tetszik.

Béni bácsi rövid egy év alatt tehát már a második sikere ennek a fiatal tehetségnek...

Pedig Beothy László nincs több huszonhárom évesnél...

Melegen megrázta a kezemet. A meleg kézről a fábul épült szelős műcsarnok előtt össztalálkoztam a Béni bácsi fiatal szerzőjével.

latok érvényesülnek. »ein neuer Kurs wird eingeschlagen»...

II. Miklós cár látogatása Európa legalkotmányosabb uralkodójának...

Egy alkotmányos Oroszország azonban nemcsak annak a sok millió embernek lenne udve...

Mig III. Sándor cár szándékai felől, soha sem akart színt vallani és diplomáciaja azon faradozott...

Nevezetesebb fürdők s klimatikus gyógyhelyek a Felvidéken.

Veglesi Vera-forrás, Zolymogyeében, 360 m. m. P. T. V. Végies. Kálnok község határában...

Vihnye, Barsmegyében, 310 m. m. P. T. helyben. V. Szénásfalu-Vihnye (öt kilométernyire).

gek gyűhelyét képezi. Néhány lépésre a régiótól áll a díszes új fürdőház...

Virágvölgy, Szepesmegyében, Poprád város határában 688 m. m. P. telefon helyben, T. V. Poprád-Feika.

H I R E N K.

— A F. M. K. E. a felvidéki magyar közművelődési egyesület ez évi rendes közgyűlését a kongresszusra és a kiállításra való tekintettel — f. hó 7-én hétfőn d. u. 5 órakor fogja megtartani a kiállítási

az én fiatal szerzőmet, a mely felderítésé Béni bácsi megszületésének a homályát.

Utóvégre ha Sardou, Bisson meg a többi francia szerzőnek, meg csak megírandó darabja, annyira érdek bennünket, talán csak érdekelhet az is, hogy mi egy eredeti bohózat megszületésének a története.

Megszólatattam hat a Béni bácsi szerzőjét a ki egy pár ügyesen alkalmazott keresztkérdés alatt, következőleg vallott:

— A Béni bácsi-t voltaképen Sipiluszának köszönhetem. Valami francia könyvet olvasott, (a címére már nem emlékszem) s a szerkesztésében erről a könyvről beszélt nekem...

becsületének őrre. A théma egy kicsit borsosnak ígérkezett, de ezembe jutott Bisson az ő Pont-Bignet-jével meg a Valásutánal és isten nevében neki fogtam a munkánkat,

— És mennyi idő alatt írta a darabot? — Oh, nagyon rövidesen végeztem vele. Mindössze három hét alatt a szerkesztőség munká szünetelése közben.

Igen, Béni bácsi szerzője ez idő szerint a nyári hadgyakorlatokon izzad, míg a közönség jóízűeket mutat darabján a jól ventilált Vigszínháznak nyarón is hűvös nézőtérén.

Márkus József.

ünnepek csarnokának kis termében. A közgyűlést megelőzőleg delután 3 órakor pedig ugyanott az igazgató választmány tart ülést. A F. M. K. E. titkári hivatala szeptember 4-étől kezdve Budapestben van (Orient szálloda, Kereseti út, népszínházzal szemben), és ezáltal is értőstíti az egyesület tagjait, hogy úgy egyesületi jelvények, valamint a látványosságok megtekintésére jogosított kedvezményes jegyek a F. M. K. E. titkári hivatalában kaphatók egész nap.

— **Nemzeti alapítvány a F. M. K. E. javára.** A felvidéki magyar közművelődési egyesület százezer forintos milleniumi nemzeti alapítványra javára újabban a következő adományok érkeztek Nyitrára, a F. M. K. E. ügyvivőségéhez és pedig: Bernát István dr. gyűjtése 25 frt, Léva város 2 frt 60 kr., Hódmezővásárhely város 25 frt, Felső-Vesztenic község 39 frt 34 kr., Kun-szt.-mártoni takarékpénztár 5 frt, Salgó-Tarján város 115 frt, szolnoki járásbírósg 3 frt, Bölcsészethallgatók segítő egyesülete Budapest 4 frt 45 kr., Zenta város 10 frt, Losonc város 9 frt 40 kr., Papi Balogh Péter (Haraszti) 2 frt, Pongrácz Gyula, Kassa 50 frt, Hegedűs Sándor orsz. képviselő 10 frt, Polónyi Géza orsz. képv. 10 frt, Molnár Józsiás orsz. képv. 2 frt, gróf Csáky Lajos orsz. képv. 10 frt, Sturmman György orsz. képv. 3 frt, dr. Meskó László orsz. képv. 3 frt, dr. Hupka Lajos gyűjtése (Besztercebánya) 115 frt, besztercebányai takarékpénztár 30 frt, gróf Bethlen Gábor orsz. képv. 5 frt, Zilah város 4 frt, Nagy Kanizsa város 25 frt, Baross Jusztin (a trencseni fürdőben rendezett tombola jövedelméül) 100 frt, Csanád-Palota község 10 frt, Rimaszombat város 19 frt 70 kr.

— **A líptói ág. ev. esperesség,** a turócinak példáját követve, elhatározta, hogy felhagy eddigi passzív álláspontjával és az egyetemes gyűlésre ezúttal szintén képviselőket küld. A józanabb elemek ott is belátták, hogy dacos magatartásukkal semmit sem érnek el, azért a pánszláv túlökö leghevesebb ellenkezése dacára, a legközelebbi egyetemes gyűlésre egyházi képviselőül Jánoska és Bella jelkészeket, világi képviselőül pedig Mikó Pétert és Kallay Adolfot küldték. A duzogó esperesseg közül még a trencséni van hátra, mely eddig nem adta meg magát.

— **Magyar színészt.** Liptó-Szt.-Miklósról írja levelezőnk: Bárodly Károly szintársulat néhány nap óta városunkban tartja előadásait s bátran állíthatjuk, hogy a nálunk már előnyösen ismert szintársulat mindent megtesz, az a közönség igényeinek megfelelően. A társulatnak megvannak eddigi legjobb tagjai; de az utolsó évben még szaporodott egy-két jó erővel. Az előadásokat az alkalmatlan idő következtében kevesen látogatják, de annál nagyobb tetszésnyilvánításra találnak a kis számú, de jól mulató közönséggel. A kiknek nem volt alkalmuk az eddig előadott darabokat hallani, azok bizonyára sajnálják elődjök távollétüket. Mert eddig több oly darab került már színre, mely nálunk még elő nem adatott. Ilyenek a Holtomiglan, Napraforgó, Charlie néne, a három Kázmér, Píllangó csata, a löcsei fehér asszony, stb. A szereplők minden egyes darabban megállottak helyükre, a közönség tetszésnyilvánításának élénk tapsviharban adott kifejezést. Föltehető, hogy a későbbi előadások jobban lesznek látogatva, mint az elsők. Az eddig színre került darabokban különösen kiűntek: B. Csányi Jusztin, Jeszenszkyne Irén, Szabóné Róza, Jeszenszky Dezso, Pelsőczy József, Prágai Sándor, Balogh Árpád, Boar József, Timár Béla és Letényi Jenő. B. Csányi Jusztin énekdarabjait a közönség élvezettel hallgatja és nem is fukarkodik a tapsban és kihívásban. Jeszenszky Dezso meg humoros szerepeivel mulattatja a hallgatókat az »éjlen« és »hogy volt«-nak se szere, se vége nála. Nagy határválya van a szintársulatnak, hogy karmestere beteg, amiért operettet nem játszhatik, itt pedig az operettet sokkal többen szokták látogatni, mint más darabot.

— **Harc a martýrságrért.** Nagy hiba az, ha az embert a társadalom megérténi nem tudja, oly baj ez, mely elszender nélkül áll. Így járt Zaymus s Romuald a hirneves bicsicei plébános, aki évek óta elkövet mindent, hogy célját: a nemzetiségű martýrságot elérje s eredménytelenül, mintha csak törvényeinek az ő üzelmének megvédésére volnának szerkesztve — bármit tesz, a paragrafus csak nem illik reá, nem csoda tehát, ha elkéseredett harcában tovább és tovább haladva, megközelíteni igyekszik a büntető törvénykönyv valamelyik szakaszát; végre is csak sikerülnie kell előjának. — Újabban ismét Kardos s Arnold bicsicei körjegyzőnek gyűlt meg a baja vele, ismét anyakönyvi kivonatokat kiszolgáltatására kérte fel, mire ő ékes tót nyelven a következő magyar fordítású választ írta: Tisztelt

jegyző úr! Kiszolgáltatom néh. Staffen Erzsi bicsicei lakos után maradt kik. örökösök anyakönyvi kivonatát, ha elégtételt az Isten, a természet és a népképviselőt által, a tótoknak biztosított jognak. — Bicsicén, 1896. aug. 12-én. Tisztelettel Zaymus Romuald. Ez pedig magyarán annyit jelent, hogy mind addig, míg a körjegyző hivatalos nyelvű az állami magyar nyelvet használja megkereséseiben — addig ő saját pánszláv magaslátáról le nem száll s azoknak eleget nem tesz! — Hogy megérti-e végre a társadalom jóg ellenőrzője, az állam törvényeinek tisztelben tartását felügyelő hatósága s eléri e lépéssel a kellő \$-t — reméljük!

— **A Vígyszínház új darabjai.** A Vígyszínházban az eredeti és idegen darabok egész serege várja előadását a közölgő őszi és téli évadban. Az eredeti darabok közül mindenké elött azok fognak sorra kerülni, a melyek a Vígyszínház kétezer koronás pályázatán felűntek és dícséretet nyertek. Ilyennek Gerő Károly: »Rózsaszínű levelek«; Follinus Aurél: »A nagybácsi«; Ifj. Bokor József: »A zürzavar« és Szabó József »Hírbarang« című vígjátékai. Ezeknek mind sorát kerítik a közölgő színházi évadban. A fordított, idegen darabok közül bemutatásra kerül első sorban, Bracco Róbert »Hűten asszony« című darabja, a melyre máris nagyban készülnek. Ezután Fűlde verses vígjátéka »A talizmán«, továbbá a »Léthe vice« című angol bohózat, a már előre is hirneves »Trilby« és a »Niobe« című darabok kerülnék sorra. Mindebből látható, hogy a vígyszínház igazgatósága bőven gondoskodott arról, hogy a közölgő színházi évadban el legyen látva ujdonságokkal.

— **Riszner József úrnál** Turóc Szt. Mártonban egy régi zongora igen olcsón eladó.

— **A nemzetközi gazdakongresszus** alkalmából időszerű cikket olvasunk a Magyar Gazdák Szemléjében a buza folytonos árhanatlásának okairól. A cikket Bernát István az ismert gazdasági szakíró írja. Érdekesen fejtegeti, hogy az árhanatlásnak nem a túltermelés az oka, mert ilyen tényleg nincs, hanem a búrzei határidő-játék papíros-buzával, illetőleg az üzletek buzában — de buza nélkül. Ennek a veszedelmének az ellensúlyozásával föltétlenül szükségesnek tartja az aranyváltóval szemben az ezüst értékeknek helyreállítását és a külbüzbözeti üzletek elültését. Hivatkozik az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és a Magyar Gazdaszövetség álláspontjára, melyek a búrze reformja ügyében kidolgozott emlékirataikban egyértelműen állást foglalnak a külbüzbözeti üzletek ellen s azoknak mielőbb való eltörlését sürgetik, — s a német birodalmi tanácsra, melynek többsége csak nemrég szintén a búrzejáték teljes eltörlése mellett nyilatkozott. A Magyar Gazdák Szemléje legutóbbi fűzetében figyelemre méltó cikket ír még dr. Csillag Gyula egyet. tanár a gazdasági cseledegyürről és a munkás- és cseledebiztosításról, — Bálint Imre pedig a tőzsdé reformjáról. A folyoiratot a Magyar Gazdaszövetség adja ki s tagjainak, a kik évi 6 frt tagsági díj fizetésére kötelezik magukat, ingyen küldi.

— **Egy aranyat egy magyar szóért.** A Palágyi Menyhért szerkesztésében megjelenő Jelenkor, heti szemle, legújabb száma már a harmadik szópályázatról szóló jelentést tartalmazza. E pályázatban több mint négyszáz dolgozat vesz részt, jelölők annak, hogy a hazafias magyar értelmiség mily mély érdeködéssel viseltetik a »Jelenkor« által megindított nyelvtisztító mozgalom iránt. A jelentés minden beküldött pályamunkával külön-külön beható figyelemmel foglalkozik, úgy hogy a beszámolás a lapnak több száman keresztül hűződik terjedelmes folytatásokban. Rengeteg szókinccs gyűlik így össze, mely fényes tanúságot tesz a magyar nyelv rendkívüli árnyaló erejéről, nem ismert gazdagságáról és csodálatos fejleszhetőségéről. A jelentéssel kapcsolatban a »Jelenkor« újabb harminc idegen szó magyarosítására hirdet pályázatot. A »Jelenkor« egyébként nem csak nyelvtisztító törekvése, hanem a nemzeti művelődés tisztá magára jellege és önállóságáért folytatott elvűt harca által teljes mértékben megnyerte a magyar közönség rokonszenvét és bizalmát. Társadalmi, irodalmi, színházi cikkei bátor szókimondás által tűnnek ki; tanulmányai pedig magas színvonalat biztosítanak a maga nemében egyedül álló heti szemlének. A »Jelenkor« közöl költeményeket, elbeszéléseket, és »Változatok« rovatában a hét mozzanatait fájgyalva eleven humorral. A lap kiadóhivatala: József u. 81., évi előfizetési ára 8 frt.

— **Közköztatásügyi miniszter** új a lefolyt szünidő alatt a dadogók és hebegők oktatására tanképesítő tanfolyamot nyitott. A tanfolyamban az ország különböző részeiből 39 tapasztalt pedagógus vett részt.

A felvidekekről, hol e beszédhibák gyakoriak, csak Trenesenből volt egy középsikolai tanár. Így tehát nem véltünk fölösleges dolgot végezni, ha felvidekünkhez közel fekvő Eger városában ajánljuk dr. Cserey Adolf főreáliskolai tanár urat, ki kitűntéssel végezte el a tanfolyamot s kiűnő oklevelet nyert az állam által kinevezett bizottságtól. Hogy mily baj a dadogás és hebegés — mindnyájan jól tudjuk — sokszor utját állja a fiatal ember boldogulásának, a különben jó szellemi tehetségű fiatal ember kénytelen a tanulói pályát ott hagyni s mesterségre ráadni a fejét. A dadogó, göröcsös egyűltmozgások mellett nem képes a megkezdett magán- vagy mássalhangzókhoz a következő hangzót csatolni. Innét latin neve dyslalia syllabaris, ellenben a hebegő magát a hangzót nem ejti ki, vagy felcseréli azt mással (dyslalia litteralis): míg a dadogó azt mondja ka-ka-kap-lap, addig a hebegő a kalapot »alap«-nak mondja. Pedig ha azonnal hozzászólunk a baj gyógyításához — könnyű segíteni. »Principiis obsta, sero medicina paratur.« Mint értesülünk dr. Cserey Adolf főreálisk. tanár teljes ellátásra fogad el ily hibában beszélő tanulókat. A tanulók akár az ottani főgymnasiunban vagy főreáliskolában folytathatják tanulmányaikat. Ránk nézve még az is fontos, hogy oly tögyőkeres városban mint Egerben, alaposan megtanulhassanak főnk magyarul és leszokathatók a rozsz kiejtésről is. Bővebb felvilágosítást ad dr. Cserey Adolf főreáliskolai tanár Egerben.

— **Körrendelet.** A földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett valamennyi törvényhatóságokhoz, melyben értesíti a törvényhatóságokat, hogy a ragadós tüdőlobnak jelenlegi elterjedéséhez mérten a szarvasmarháknek Németországba való bevitelre a ragadós tüdőlob esetleges behurcolásának veszélye miatt az idő szerint Magyarországba következő törvényhatóságaiól tilos: Árva, Liptó, Nyitra, Turóc és Zólyom vármegyékben.

— **A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara közleménye.** A szemlénykegyi gazdasági egyesület 1896. évi szeptember hó 10. és 11. napján Satoralja-Ujhelyen árpavásárt tart, melyen különösen sörárak lesz nagyobb minőségben képviselve. E vásárra vonatkozó kérdézősködre szívesen válaszol az egyesület titkári hivatala.

Nyiltér.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.)

Selyem-damaszok 65 krtól 14 forint 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, szines. Henberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szin és mintázatban s. a. t. a megrendelt aru postabér és vámtmentesen a hához szállítva; mintak postafordítaltal küld: Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcha címzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6

Nyilatkozat.

Folyó évi augusztus hó 19-iki keletű ruttkai postabélyegzővel ellátott Reichl János úrra Záthuresára címzett, irógéppel és a szabadelvű part érdekében megírt névtelen levélben egy miűsítetlen sértések foglalatnak személyeink ellen, melyek megfelelő módon való megtörlése az illető szerzőnek a névtelenség burkában való elrejtettségenél fogva nekünk más módon ezuttal lehetetlen lévén, felhívjuk azon aljasságáról már is tanuskodó levél szerzőjét, hogyha nemtelen rágalmazói minőségéhez, milyennek mi őt nyilvánítjuk, még a gyávaság bélyegét magára sűttetni nem akarja, előűtünk kiletét fedezze fel.

Mosócon, 1896. évi augusztus 27-én.

Baró Révay Ferenc.

Reichl János.

Ravasz Oszkár.

2886. tjk. sz. 1896.

II.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírósg mint tealkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sisan szül. Porubszky Mária és dr. Hilmer István ügyvédnek Porubszky szül. Hazdra Mária Grainer szül. Hardra Johanna és kiskorú Hardra János elleni végrehajtási ügyében Znióvárjalja községben fekvő: a znióvárjalja 81. sz. tjkvben A I 1. sor-, 98. hr. sz. alatt felvett Hazdra Mária, kiskorú Hazdra Johanna és kiskorú Hazdra János nevére irt ingatlanra és 73. számú házra 400 frtban ezenel megallapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1896. évi november 3-ik napján délelőtt 10 órakor Znióvárjalja községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság kikiáltási árának 10%^o-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint tealkönyvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1896. évi június hó 23-án.
Medzihradzsky,
kir. aljbíró.

2193. tk. sz. 1896.

II.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc szt.-mártoni kir. jbiróság mint tealkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a znióvárjalja kölcsonös segélyző pénztárnak öz. Timko szül. Timko Anna elleni végrehajtási ügyében Tót-Próna községben fekvő: a tót-prónai 123. sz. tjkvben A + 2. sor-, 216. hr. sz. alatt felvett öz. Timko szül. Timko Anna, kiskorú Timko András, kiskorú Timko Mária és kiskorú Timko Amália nevéen álló 145/b. öi. számú házra mint felüléptményre a fentnevezett végrehajto által ajánlott 275 forintnyi kikiáltási árban az újabb árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1896. évi október 2-ik napján d. e. 10 órakor Tót-Próna községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanság kikiáltási árának 10%^o-át vagyis 40 frtot készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbírósg mint tkvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1896. évi május hó 2-án
Medzihradzsky,
kir. aljbíró.

1671. tk. sz. 1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szelko Mihálnak, Bahurinszky János és Simo Maria illetve jogutódaik, Csuli János, Bahurinszky Mihály horny és neje szül. Ocskay Mária elleni végrehajtási ügyében Haj köz-égben fekvő: a) a háji 24. sz. tjkvben A I 1. 2. 7. sor-sz. alatt felvett ingatlanból Csuli Jánost, mint Simo Mariának jogutódját B 6. tétel szerint 1/2 részben megillető jutalekra 361 frtban,
b) az oitani 30. sz. tjkvben A 14-7. és 9-11. sor-sz. alatt felvett ingatlanból Bahurinszky horny Mihályt és nejét szül. Ocskay Mariát mint Bahurinszky Jánosnak jogutódait B 8-9. tétel szerint 1/2 részben megillető jutalekra 203 frtban,
c) az ottani 145. sz. tjkvben A I 1. sor-, 30. hr. sz. alatt felvett és Bahurinszky János nevére B 2-3. tétel alatt irt beltelekre és 36/a öi. számú házra 400 frtban,
d) az ottani 182. sz. tjkvben A I 1. sor-, 192. hr. sz. alatt felvett, Bahurinszky Mihály nevére 2/4

részben, Bahurinszky János nevére 1/4 részben és Bahurinszky Mihály horny s neje szül. Ocskay Mária nevére 1/4 részben irt ingatlanra 104 frtban. és e) az ottani 186. sz. tjkvben A I 1. sor-, 233 hr. sz. alatt felvett, Tarasz szül. Rakita Z-uzsanna nevére 1/2 részben s Bahurinszky Mihály horny és neje szül. Ocskay Maria nevére 1/2 részben irt ingatlanra 122 frtban megallapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanság az 1896. évi szeptember hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Haj községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlanság kikiáltási árának 10%^o-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbírósg mint tkvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1896. évi június hó 1-én.
Medzihradzsky,
kir. aljbíró.

Fischer Lajos turóc-szt.-mártoni Céghez

A ki vasárukat jól és olcsón vásárolni akar, forduljon

Galona-tisztítógépek (t. 20, 30, 30-34 és 46), teljesen felszerelve, t. 130.-
Kütnő kerékpárok (tyrki k), teljesen felszerelve, t. 120-150 feljebb.
A legjobb varrógép (csak próbavarrás után fizetendő) t. 20.-
Konyha-berendezés (40 db. előny és eszköz) t. 15.-

(a „Sporitelna“ áttellenében).

"Zacherlin"

csodalatraméltoan hat! Felülmulhatatlan szer mindenféle káros rovar biztos és gyors kiirtására, miért is a vevők milliói dicsérik és keresik. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt palack, 2. a »Zacherl« név.

Turóc-Szt.-Márton: Gräber Miksa és Fia
Schwarz Kálmán
Sollész L.
Mittelmann H.
Bodický D. M.

Liptó-Szt.-Miklós: Palka Péter
Schavernoeh G.
Trnovsky Jozsef
Peri János Fia

Ruttká: Gál Emil
Schulz Armin
Burda János
Skalak Gusztáv
J. Magocs